

Samfundet S:t Erik Stockholm

Till: Länsstyrelsen i Stockholms län
Stockholms stadsbyggnadskontor
Registraturen
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

ÖVERKLAGANDE
2021-06-23

Överklagande av bygglov för kv Riset 11, Gaveliusgatan 7, Södermalm, dnr 2020-08835-575

Bygglovets innebär en tillbyggnad/hopbyggnad av två äldre byggnader (idag använda som skola) mot Gaveliusgatan med ny entré, varigenom befintligt plank med portal rivs, samt uppförande av en ny byggnad på gården, avsedd för matsal och ett klassrum.

Samfundet S:t Eriks sammanfattade ståndpunkt

Samfundet S:t Erik motsätter sig förslaget i sin helhet enligt vårt tidigare yttrande av 2021-02-01 och öppna brev av 2021-03-08 (bilaga 1 och 2). Den föreslagna hopbyggnaden av de två gatuhusen med en ny entré innebär en förvanskning av byggnadernas kulturhistoriska värden enligt PBL 8 kap, 13 och 17 §§. Nybyggnaden på gården strider mot PBL 2 kap 6 §. Förslaget innebär ett mycket negativt ingrepp i Vita Bergens småskaliga och ålderdomliga miljö, som utgör en värdekärna inom riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården. Två särskilt skyddsvärda träd i anslutning till den föreslagna bebyggelsen riskerar att skadas, vilket strider mot MB 12 kap 6 §. Byggrätt saknas i gällande stadsplan för de föreslagna åtgärderna varför byggnationen strider mot planbestämmelserna.

Historik

Fastighetens östra byggnad uppfördes 1779 efter J W Elies ritningar. Under andra hälften av 1800-talet byggdes den på med ytterligare en våning. Den västra lägre byggnaden tillkom vid samma tidpunkt. I fastighetens nordvästra hörn har det funnits en äldre, mindre ekonomibyggnad i trä, som revs på 1980-talet. De två byggnaderna längs Gaveliusgatan är hoplänkade med ett träplank med en portal. Under åren 1870–1954 användes fastigheten under en rad olika namn som stadens uppfostringsanstalt för flickor. Idag nyttjas den som skola.

Förslaget

De två byggnaderna mot gatan, som aldrig tidigare varit hopbyggda, byggs nu ihop för att tillskapa en gemensam entré varigenom befintligt äldre plank med portal rivs. På gården uppförs en byggnad med ett mycket modernt formspråk för skoländamål med matsal i bottenvåningen och ett klassrum i vindsvåningen. Husets volym sägs enligt förslaget vara i enlighet med det hus som tidigare låg där, vilket är felaktigt. Det hus som revs på 1980-talet var betydligt mindre och lägre, en ekonomibyggnad utan fönster. Utanför den nya gårdsbyggnaden placeras en stor altan med grillplats, vilket i sin tur medför en lång och hög stödmur mot granntomten. Intill den nya byggnaden står, på parkmark respektive grannfastigheten Riset 6, två mycket stora träd; en parklind och en skogs-lönn. Risken att deras rotsystem skadas av föreslagen nybyggnation är enligt ett arboristutlåtande överhängande. Även den parklind som står på den egna gården kan riskera att skadas som en konsekvens av förändrad användning av gården.

Kulturhistoriska värden och lagrum

Fastigheten Riset 11 är i sin helhet grönklassificerad av Stadsmuseet, vilket innebär att dess två byggnader inklusive plank och gårdsmiljö med vegetation är särskilt värdefull ur bl a historisk, kulturhistorisk eller miljömässig synpunkt. PBL 8 kap, 13 och 17§§ ska således tillämpas vilket innebär att byggnaderna inte får förvanskas och att ändringar ska anpassas till såväl omgivningens karaktär som byggnadernas kulturhistoriska värden. Vidare ska enligt PBL 2 kap 6 § bebyggelse och byggnadsverk utformas och placeras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan. I gällande stadsplan, plan nr 5836 som fastställdes 1975, har fastigheten beteckningen, KA, ”reservat för befintlig kulturhistoriskt värdefull bebyggelse”. Av planen att döma finns inte någon byggrätt, vilket bör utesluta möjligheten att bygga enligt förslaget, varken för entré- eller gårdsbyggnad. Sedan 1956 utgör kv Riset en del av kulturreseptatet Vita Bergen. Fastigheten är också en del av Vita Bergens bebyggelsemiljö, som utgör en värdekärna inom riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården. Detta gör att särskild hänsyn bör tas vid förändringar enligt Miljöbalken. Detta gäller även de skyddsvärda träd som visserligen står precis utanför tomtgränsen men som i det aktuella projektet riskerar att allvarligt skadas av nybyggnationen.

Samfundet S:t Erik finner det mycket anmärkningsvärt att Stadsbyggnadsnämnden av allt att döma inte känner vid/helt struntar i stadens egen antikvariska expertis, Stadsmuseet, som bestämt avstyrkt ärendet i sin helhet. Det bör även påpekas att Stadsbyggnadskontorets handläggare bestämt avvisat bygglov.

Samfundet S:t Erik hemställer att bygglov för Riset 11 upphävs i sin helhet med hänvisning till PBL 2 kap 6§ samt 8:e kap 13 och 17§§, allmänna hänsynsregler i MB och gällande stadsplan, 5836. Samfundet S:t Erik vill också påpeka risken att det aktuella bygglov kan bli prejudicerande i ett värdefullt område som detta, utpekade som såväl kulturreseptat som riksintresse för kulturmiljövården.

För Samfundet S:t Erik

Monica Andersson
Ordförande

Suzanne Lindhagen
Styrelseledamot

Bilagor:

1. *Yttrande ang ansökan om bygglov för kv Riset 11, Gaveliusgatan 7, Södermalm: tillbyggnad av skolbyggnad med ny entré, nybyggnad av mindre byggnad för matsal och klassrum, dnr 2020-08835-575, 2021-03-09.*
2. *Skrivelse ang ansökan om bygglov för kv Riset 11, Södermalm: tillbyggnad av skolbyggnad med ny entré, nybyggnad av mindre byggnad för matsal och klassrum, dnr 2020-08835-575, 2021-02-09,*